

Zkoušky provozní stálosti
u diagnostických mamografických
rtg zařízení

Antonín Koutský

Historie

- Počátky mamografických rtg vyšetření
  - klasická skiografie na oboustranně polévané filmy se zesilujícími fóliemi, bez expoziční automatiky (AEC)
  - vysoká dávka v mléčné žláze
  - nižší diagnostická výtěžnost

- 70. a 80. léta
  - mamografická rtg zařízení (jednoduchá konstrukce s AEC)
  - jednostranně polévané jemnozrné filmy
  - komprese prsu

- Praktické dopady
  - snížení dávky v mléčné žláze
  - zvýšení diagnostické výtěžnost

Zkoušky mamografických rtg zařízení

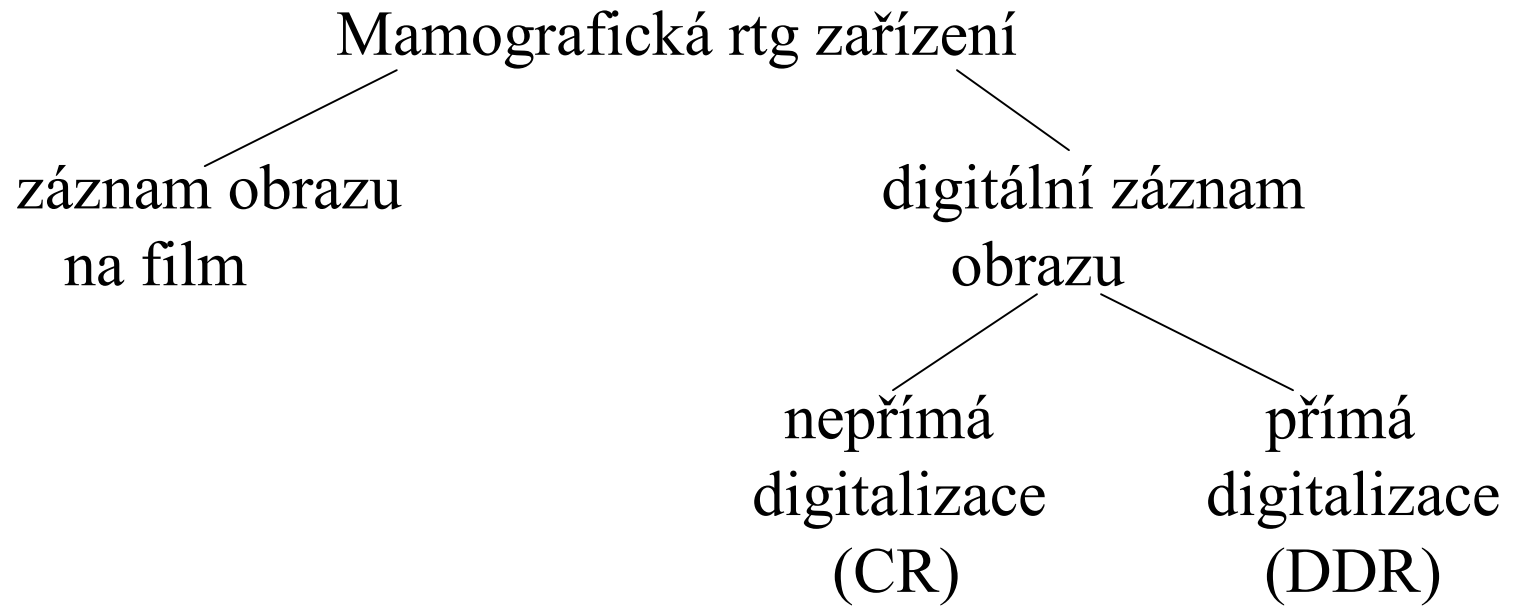
- Před počátkem platnosti zákona č. 18/1997 Sb.
  - nebyly kromě typových zkoušek prováděny
- Od počátku platnosti zákona č. 18/1997 Sb.
  - typové, přejímací zkoušky a zkoušky dlouhodobé stability jsou prováděny
  - zkoušky provozní stálosti se postupně začínají zavádět
- Po zahájení programu preventivních rentgenových vyšetření prsů – po r. 2000
  - zavedení systému zkoušek provozní stálosti

Podklady pro systém zkoušek mamografických rtg zařízení

- Zákon č. 18/1997 Sb., ve znění pozdějších předpisů
- Vyhláška č. 307/2002 Sb., ve znění pozdějších předpisů

Evropská doporučení (European Guidelines for quality assurance in breast cancer screening and diagnosis, 4. Vydání)

- Věstník MZ ČR – částka 4 z roku 2010

Zkoušky
provozní stálosti

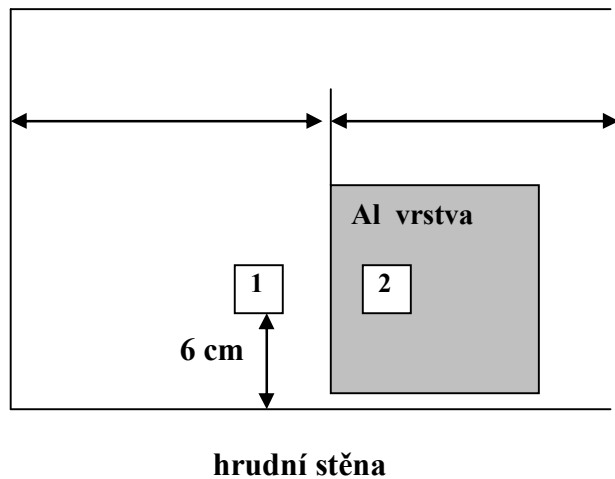
stálost parametrů
mamografického
rtg zařízení

kvalita zobrazovacího
procesu

Stálost parametrů rtg zařízení

Kontrola artefaktů obrazu	Průběžně
Vizuální kontrola CR systému a kazet	Průběžně
Vizuální kontrola rtg zařízení (Vizuální kontrola kompresní desky)	Průběžně
Kompenzace tloušťky	Týdně
Dlouhodobá reprodukovatelnost standardního nastavení expozice	Týdně
Rozlišení systému zobrazením mamografického fantomu a CNR pro 5 cm PMMA	Týdně – screening Čtvrtletně – nescreeing
Přesnost indikátoru síly komprese	Měsíčně – screening Čtvrtletně – nescreeing

Homogenita komprese při maximální klinicky používané kompresní síle	Čtvrtletně
Přesnost indikátoru tloušťky komprese	Čtvrtletně
Rozlišení při vysokém kontrastu	Čtvrtletně
Fyzikální kontrast	Čtvrtletně
Stupně zčernání	Pololetně
Kompenzace tloušťky a napětí (CNR)	Pololetně

$$CNR = \frac{\text{střední hodnota pixel (signál)} - \text{střední hodnota pixel (pozadí)}}{\sqrt{\frac{(\text{směrodatná odchylka (signál)})^2 - (\text{směrodatná odchylka (pozadí)})^2}{2}}}$$

Kontrola zobrazovacího procesu na film

Senzitometrie	denně
Teplota vyvolávací lázně (údaj na displeji)	denně
Soulad naměřené teploty vývojky s teplotou uvedenou na displeji	čtvrtletně
Doba zpracování filmu	čtvrtletně
Retence ustalovače na filmu	čtvrtletně
Kontakt mezi zesilující fólií a filmem	Pololetně – screening Ročně – nescreening Vždy po zavedení nových fólií
Ochranné osvětlení temné komory	ročně
Světlotěsnost kazet	Pololetně – screening Ročně – nescreening

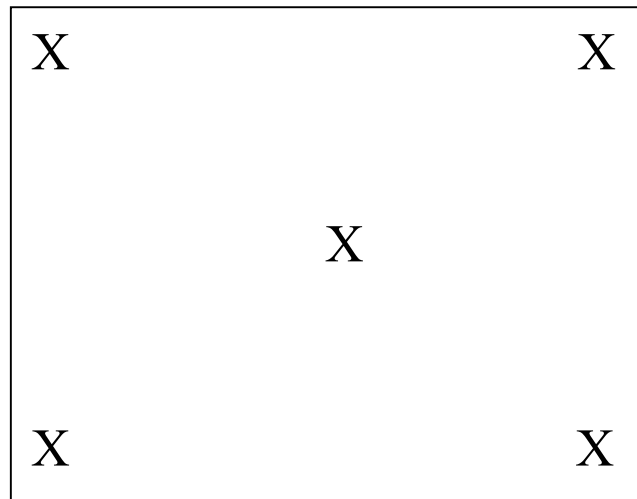
Kontrola digitalizovaného zobrazovacího procesu

Homogenita receptoru obrazu	Týdně
Nekorigovaný vadný prvek detektoru	Týdně
Vyhodnocení šumu	Pololetně
Selhání prvku detektoru	Pololetně
Geometrická deformace a vyhodnocení artefaktů	Pololetně
Mřížka - rastr	Ročně
Násobný obraz, důkladnost mazání	Ročně
Relativní citlivost CR fólií - vzájemná	Ročně
Působení jiných zdrojů radiace	Před zahájením provozu
Fading	Před zahájením provozu

Šum Kolísání hodnoty pixel v zobrazení homogenního, stejně silného objektu. Směrodatná odchylka v ROI obrazu je brána jako míra šumu.

$$\text{SNR} = \frac{\text{střední hodnota pixel}}{\text{směrodatná odchylka hodnot pixel}}$$

Homogenita

Kontrola systému zpracování obrazu

Geometrická deformace zkušebního obrazce na diagnostickém monitoru	Průběžně
Viditelnost kontrastu - rozlišení stupňů šedi diagnostického monitoru	Denně
Kontrola artefaktů obrazu (displeje)	Denně
Rozlišení	Pololetně
Osvětlení okolí	Ročně
Rozsah jasu	Ročně
Stupně šedi displeje	Ročně
Homogenita jasu	Ročně

Kontrola podmínek čtení snímků

Maximální jas světelného pole negatoskopu	Ročně
Homogenita jasu negatoskopu	Ročně
Osvětlení místností	Ročně

Děkuji za pozornost